

СТУДЕНТИ ОКСФОРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ НЕ БОЯТЬСЯ ЇХАТИ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

Ірина ЦУШКО

10 студентів-волонтерів Оксфордського університету, які нещодавно завітали до України, протягом двох тижнів проживатимуть у селах, що відносяться до третьої (добровільного відселення) та четвертої (зона посиленого радіаційного контролю) зон радіаційного забруднення. Вони працюватимуть у молодіжних центрах, сприятимуть створенню веб-сайтів, організації «зеленого туризму» на базі сільських садиб, розвитку соціального підприємства та самих населених пунктів.

Найголовніше — побороти синдром «жертви»

Студенти Оксфорду сприяють розвитку чорнобильських територій. Саме така мета покладена у програму «Волонтери Оксфорду — для постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи громад». Одним із її організаторів виступає Чорнобильська програма відродження та розвитку ПРООН. «Незважаючи на те, що вже пройшло понад два десятиліття після аварії на Чорнобильській АЕС, а радіологічна ситуація забруднених територій змінилася на краще, психологічний стан постраждалих залишається складним. Тому сьогодні є надзвичайно важливим завданням побороти негативні стереотипи та асоціації, які так глибоко вкоренилися у свідомості багатьох людей. Мова йде не лише про українське суспільство, а й міжнародну громадськість. Приїзд оксфордських волонтерів у наші села, де вони бачать звичайне життя, знайомляться з українською культурою, традиціями, повністю змінює їхнє сприйняття Чорнобиля. А жителі постраждалих районів, у свою чергу, відчувають небайдужість до власних проблем, переймають їхній досвід, перестають сприймати себе «жертвами», — запевняє спеціаліст з інформації ЧПВР ПРООН Дзвінка Качур.

Це вже другий візит оксфордських волонтерів на чорнобильську територію. Минулого року до українських сіл приїздило семеро студентів. Їхня діяльність знайшла відображення у створенні документального фільму та реалізації кількох проектів. Щодо останнього, то ідеї, які вони привнесли у громади, пізніше втілювалися у життя самими мешканцями. Як приклад — організація централізованої системи

вивозу сміття у селі Любечі Ріпкинського району. «Приїзд людини з іншим досвідом, уявленнями допомагає створити щось нове. Отриманий позитивний результат попереднього візиту підтвердив необхідність продовження роботи у цьому напрямі. Однак, зважаючи на мовний бік питання та інші особливості Проекту, було б важко організувати ефективну діяльність великої групи зацікавлених, тому, на жаль, ми не змогли прийняти всіх бажаних», — зазначила Дзвінка Качур.

У цьогорічній групі волонтерів зібралися представники багатьох спеціальностей із різних факультетів Оксфордського університету. Їхні знання та інтереси охоплюють економічну, політичну, соціальну сфери життя, гендерні питання. Жителі селищ Замглай, Любеч Ріпкинського району, Лугини — Луганського, сіл Дніпровське та Пакуль Чернігівського району, Кирдини — Овруцького, Обуховичі, Розважів разом зі студентами будуть розробляти рекомендації щодо подальшого розвитку своїх населених пунктів.

Демістифікація чуток навколо Чорнобиля

Одним із організаторів даного проекту виступає також і Українське товариство Оксфордського університету. Ось що розповідає його президент Надія Кравець:

— Коли ми почули про можливість поїздки в Україну, на чорнобильські території, то одразу погодилися. Для нашої спільноти такі волонтерські проекти — поширена річ. Звичайно, не можна тут заперечувати існування фактору ризику, пов'язаного з радіаційним впливом, однак коли ми працюємо в інших країнах, зіштовхуємося з не менш небезпечними загрозами.

Знаючи реальну картину рівня радіаційного забруднення районів України, ми хочемо демістифікувати чулки, які склалися навколо Чорнобиля, змінити деякі аспекти їхнього негативного забарвлення. Це є завданням нашого товариства, адже не все, що сталося понад двадцять років тому, залишається незмінним. Особливо це стосується територій третьої та четвертої зон, де рівень радіації не перевищує загального, а всебічна допомога сприяє нормалізації життя постраждалого населення, економічній інтеграції не тільки в українську, а й світову економіку. Для студентів, магістрів, аспірантів Оксфорду це є унікальною можливістю практичної роботи у напрямі розвитку проблемних територій.

Минулого року один із учасників Оксфордської групи, документаліст,

створив фільм про співпрацю місцевих громад з волонтерами. Картина демонструє життя людей у позитивному напрямі, звичайно, не без труднощів, однак журналіст заакцентував увагу на перспективах та бажанні самих потерпілих усе змінити на краще. У Великобританії фільм викликав інтерес. Презентований в Оксфордському університеті, він був продемонстрований в інших містах країни. Після його показу у багатьох людей сприйняття Чорнобиля, що незмінно асоціювалося зі смертю, змінилося. Деякі з цьогорічних волонтерів приїхали до України за рекомендаціями своїх попередників чи після перегляду фільму. Ми сподіваємося, що традиція не обірветься, і проект дійтиме і у наступні роки.

«Хочу застосувати свої знання для допомоги...»

Перед поїздкою до постраждалих районів України волонтери взяли участь у семінарі, де разом з координаторами програми обговорювали конкретні проекти, якими хотіли б там займатися. Базуючись на актуальних проблемах місцевих жителів, їхніх по-

Оксфордські волонтери з місцевими жителями

требах, керуючись власними знаннями й досвідом, група виокремила кілька головних напрямів роботи. Наприклад, Анна Попова, студентка, яка займається економікою та менеджментом, виокремила теми зеленого туризму та стратегію розвитку бізнесу. «Я хочу застосувати свої знання для допомоги у подоланні економічних та соціальних проблем, через які молодь залишає рідні домівки», — розповіла дівчина. Анна народилася в Україні, в Одесі, однак у три роки з родиною виїхала до Великобританії. Про можливість поїздки почула від товариша, з яким і приїхала сюди. «Батьки були дуже задоволені, коли дізналися про моє рішення відвідати Україну, однак — не чорнобильські території. Вони добре пам'ятають ті перші роки після аварії. Тому це — ще одна причина моєї поїздки. Хочу показати нашому суспільству загалом та батькам зокрема справжню картину сьогоденної Чорнобильської проблеми», — зазначила Анна Попова.